

Charta Európskych Zelených

Východiskové princípy strán zelených

Prijatých na druhom kongrese európskych strán zelených

Ženeva, 13.-14. október 2006

Kto sme

Európski zelení sa hrdo hlásia k dlhodobu udržateľnému rozvoju ľudstva na planéte Zem, o spôsob rozvoja rešpektujúci ľudské práva a budovanie hodnôt založených na ekologickej zodpovednosti, slobode, spravodlivosti, rôznorodosti a nenásilí.

Politické hnutia zelených vznikli v Európe v období, keď bol kontinent rozdelený v dôsledku studenej vojny počas energetickej krízy v polovici sedemdesiatych rokov.

V tom období bolo jasné, že model ekonomického vývoja nebolo možné udržať, a zároveň staval planétu a jej obyvateľov do vážneho ekologického, sociálneho a ekonomického ohrozenia. Existujúce politické strany neboli schopné riešiť tento problém.

Naše korene spočívajú v mnohých sociálnych hnutiach: ekológovia, anti-nukleárni aktivisti zaoberajúci sa narastajúcimi škodami voči našej planéte, mieroví aktivisti, ktorí presadzujú alternatívne riešenie problémov, feministky bojujúce za skutočne rovnaké práva žien a mužov, hnutia za slobodu a ľudské práva bojujúce proti diktátorským a autoritatívnym režimom, solidárne hnutia tretieho sveta podporujúce koniec kolonizáciám a ekonomicky vyrovnané vzťahy medzi severom a juhom našej planéty, aktivisti bojujúci proti chudobe a za sociálnu spravodlivosť v našej spoločnosti.

Na základe týchto koreňov, sa európski zelení sa zišli, aby vytvorili našu vlastnú politickú stranu. Predstavujeme slobodnú, demokratickú a sociálnu Európu v pokojnom, spravodlivom a ekologicky udržateľnom svete. Obraňujeme naše hodnoty: spravodlivosť, ľudské a občianske práva, solidarita, udržateľnosť a právo každého jedinca viesť vlastný bezstarostný život..

Zelení obhajovali globálne myslenie a zároveň miestne skutky od začiatku. V roku 1984 vznikol usmerňujúci orgán, ktorý sa pretransformoval do Európskej Federácie Strán zelených v roku 1993 na podnet potreby vybudovať spoluprácu na európskej úrovni.

V roku 2004 bola federácia opäť zmenená na Európsku stranu zelených zdôrazňujúc dosiahnutie hlbšej spolupráce.

Európski zelení sú súčasťou globálne prosperujúceho hnutia zelených.

Východiskové princípy

Princípy, ktoré poskytujú rámec politických činov členmi strany európskych zelených definujú:

Ekologická zodpovednosť

Ústrednou prioritou hodnôt Zelených je zodpovednosť za našu biosféru. Spoločnosť je závislá na ekologických zdrojoch, zdraví a nezdolateľnosti planéty. V prvom rade nesieme zodpovednosť chrániť toto dedičstvo voči budúcim generáciám.

Kladíme dôraz na potrebu žiť v rámci našich ekologických možností. Musíme udržať biologickú rozmanitosť a bojovať proti globálnemu otepľovaniu prostredníctvom využitia udržateľne obnoviteľných zdrojov a opatrného zaobchádzania neobnoviteľných zdrojov. Zodpovedné použitie biorozmanitosti je nesmierne dôležité, aby sa splnili požiadavky na výživu, zdravie a ďalšie potreby na narastajúcu populáciu vo svete. Odhliadnuc od akejkoľvek predstavy prospernosti, zelení sú názoru, že rozličné živé druhy na našej planéte majú skutočnú hodnotu a krásu, preto si zaslúžia, aby boli chránené.

Náš európsky vzor produkcie, konzumácie a obchodu prispievajú k neúctejnej chudobe u väčšej časti obyvateľov našej planéty a spôsobujú závažný ekologický úpadok a klimatickú nestabilitu. Priemyselné krajiny si už nemôžu dovoliť odkladať riešenie týchto problémov.. Neodkladná potreba zmeniť tieto vzory znamená dôkladne prispôbený postup v prípade, že plánujeme zvrátiť toto ohrozujúce zneužívanie našej spoločnej zeme.

Politické výzvy, ktorým čelíme sú úlohou zmeniť štruktúru globálnej agendy, aby ekonomické a obchodné politiky mali sociálne a ekologické ciele a nestali sa ekonomickými ukazovateľmi. Snažíme sa o udržateľný vývoj, ktorý zjednocuje ekologické, sociálne a ekonomické ciele v prospech všetkých nás. Udržateľný vývoj je možný dosiahnuť prostredníctvom globálnej spolupráce, aby sa predišlo ekonomickým rozporom medzi rozvíjajúcimi sa krajinami, vyvíjajúcimi sa ekonomikami a priemyselným svetom. Každý občan na svete má rovnaké právo na spravodlivý podiel zdrojov a tak isto niesť zodpovednosť za zabezpečenie tých istých výhod budúcim generáciám.

Zelení sa vždy usilujú o aplikovanie bezpečnostných východísk. Nebudeme podporovať opatrenia, ktoré predstavujú potenciálne ohrozenia ľudskému zdraviu, alebo ekologické blahu. Avšak nebudeme akceptovať ani oneskorenú implementáciu nových preventívnych opatrení jedine v prípade nedostatku vedeckých štúdií. Je jedno o aké oblasti ide či už mierové, energetické, potravinárske a poľnohospodárske, životné vedy, dopravu, technológiu, medicínu, rozhodnutia a činy musia systematicky držať čo najmenej škodlivého cieľa.

Pokiaľ ide o jadrovú energiu, zelení sú za bezjadrovú Európu z dôvodu občianskych a vojenských hrozieb, ktoré táto energia predstavuje tak ako aj z dôvodu bremena, ktoré ponecháva na pleciah budúcich generácií. Ďalším dôvodom sú vyžadujúce si bezpečnostné príslušenstvá.. Prioritou zelených je vybudovanie decentralizovaných a obnoviteľných alternatívnych energií.

Sloboda prostredníctvom sebaurčenia :

▪ Individuálna autonómia

Zelení sme názoru, že všetky ľudské bytosti bez ohľadu na pohlavie, vek, sexuálnu orientáciu, identitu, pôvod, alebo nespôsobilosť majú právo sa dobrovoľne rozhodnúť, slobodne vyjadriť a formovať si svoj vlastný život. Netýka sa to výhradne materiálneho vlastníctva, spadajú sem sociálne, kultúrne, intelektuálne a duchovné rozmery ľudského života.

Tieto základné práva by mali byť právne garantované a vyučované v školách ako základné znalosti našej spoločnosti. Mali by byť splňané ľuďmi s možnosťou pre všetky ženy a mužov finančne zaobstarávať seba a svoje rodiny, a tam kde je to potrebné aj so sociálnou a materiálnou podporou dostatočnou viesť dôstojný život a plne sa zúčastňovať v spoločnosti. V oblastiach, v ktorých je nedostatočné dodržiavanie týchto práv, my, zelení, budeme bojovať za presadenie solidaritu, vzdelávanie, spoluprácu a bezpečnosť proti násiliu, útokom a diskriminácií.

• Všeobecná demokracia

Naša viera sa zakladá na vzájomnom uznaní všetkých jedincov ako seberovných. Politické a rozhodujúce procesy musia byť demokratické, všeobecné, transparentné a plne prístupné chápaniu obyčajného občana, aby sme zaistili najvyšší stupeň zodpovednosti. Radikálne zmeny potrebné na udržateľný vývoj si vyžadujú, aby si všetci vzali občiansku zodpovednosť a spravodlivý podiel bremena. Zvolení reprezentanti sú zodpovední poskytovať rady a plne informovať svojich voličov počas celého rozhodovacieho procesu.

Vždy musíme myslieť globálne, zatiaľ čo konáme lokálne. Zabezpečiť si najväčšiu spoluúčasť a prospech z voličov je potrebné, aby zodpovedné oprávnené orgány prispievali v najnižšej možnej miere. A naopak, kedykoľvek si problém vyžaduje konať na vyššom stupni, následky za nižšie závažnosti by sa mali brať do úvahy a rešpektovať ich rozdiely. Je potrebné primerane sa venovať a chrániť záujmy menších.

Naším poslaním je posilňovanie demokracie po celej Európe na miestnych, regionálnych, národných a nadnárodných úrovniach. Chceme posilniť demokratickú zodpovednosť a solventnosť multilaterálnych inštitúcií.

Rozširujúca sa spravodlivosť

Politika zelených je založená na právnych princípoch. Domáha sa spravodlivého rozdelenia majetku spoločnosti, a to si na druhej strane vyžaduje dôkladnú starostlivosť voči potrebám tých najslabších. Starostlivosť o tých najslabších je predovšetkým dôležitá z globálneho hľadiska, v ktorom má Európa špecifickú zodpovednosť, aby stimulovala ekonomický nárast v rozvíjajúcich sa krajinách. Keďže je nevyhnutné venovať sa problémom meniaceho sa sveta, náš názor na spravodlivosť je ďaleko za tradičným prerozdelením politík. Zelení symbolizujú sociálnu spravodlivosť, rovnoprávnosť, spravodlivosť medzi generáciami, tak ako aj globálnu spravodlivosť. Aj napriek objavujúcim sa skutočným konfliktom medzi nimi, tieto oblasti nesmú byť stavané proti sebe.

- **Sociálna spravodlivosť** zabezpečuje, aby každý mal prístup k životne dôležitým zdrojom spoločnosti a to k vzdelaniu, práci a demokratickej spoluúčasti. Spravodlivý prístup musí byť ochraňovaný aj vzhľadom na existujúcu sociálnu nevyváženosť, a musí byť inštitucionálne chránený. Vzdelanie je rozhodujúcim faktorom vo vytváraní nášho vlastného života. Využívanie našich pracovných zručností nám prináša ovocie a teda definuje kľúčovú časť našej identity. Demokratická spoluúčasť je základnou požiadavkou zapojiť sa do spoločnosti a pomáhať jej dotváraniu.
- **Rodová rovnosť.** Spravodlivosť taktiež zahrňuje rodovú rovnosť. Ženy a muži by mali mať rovnaké právo rozhodovať o vývoji spoločnosti. Okrem toho by mali mať možnosť žiť vlastné životy bez násilia. My, zelení, chceme vybudovať inštitucionálny štruktúru, ktorá bude garantovať rovnoprávnosť žien v domácnostiach, v pracovnom prostredí, na verejných úradoch a iných dôležitých pozíciách. Snažíme sa zharmonizovať rodinný a profesionálny život oboch pohlaví.
- **Spravodlivosť medzi generáciami.** Moto „Požičiavame si svet od našich detí“, je oveľa prijateľnejším dnes ako kedysi predtým. V dnešných dňoch je budúcnosť našich detí v ohrození. Spravodlivosť medzi generáciami predstavuje povinnosť starších generácií odovzdať naše ekologické, sociálne a kultúrne dedičstvo našim deťom udržateľným spôsobom. Táto povinnosť sa vzťahuje taktiež na mladé generácie, aby sa zaujímali o generáciu starších. Je nutné zabezpečiť, aby sa všetky generácie mohli spolupodieľať na rozvoji spoločnosti.
- **Globálna spravodlivosť.** Spravodlivosť je taktiež našim dôležitým merítkom na medzinárodnom stupni. Ako globálna ekonomika spája ľudí a zvyšuje našu vzájomnú závislosť, táto morálna povinnosť sa stáva nevyhnutnosťou.. Celosvetový udržateľný vývoj a všeobecné ľudské práva sú jadrom nášho konceptu globálnej spravodlivosti. Je nutné, aby rámec pre celospoločenskú zodpovednosť a spravodlivé obchodovanie bol podporovaný nezávislým inštitucionálnym monitoringom.

Spravodlivosť si vyžaduje solidaritu, nediskrimináciu a občiansku spoluúčasť. Solidarita napomáha pri vytváraní sebaistých jedincov, posilňuje občanov namiesto toho, aby k nim chovala blahosklonne. Verejné orgány by mali spolupracovať s občanmi, aby vytvárali a hájili inštitúcie, ktoré zlepšujú solidaritu. Z tohto dôvodu máme záujem investovať taktiež do sietí a komunít, ktoré praktikuju obojstrannú podporu za pomoci štátu.

Rôznorodosť, nenahraditeľná okolnosť

Bohatstvo civilizácií, spoločností a kultúr sa rozvíja prostredníctvom rôznorodosti. My, zelení, sme výsledkom zlúčenia sa množstva spoločenských hnutí a veríme, že rôznorodosť je predpokladom úspechu, dokonca prežitia v takmer akejkolvek oblasti našej činnosti. Rôznorodosť zvyšuje neoblomnosť spoločností a organizácií, kedykoľvek sa ocitnú tvárou v tvár neočakávaným zmenám. Je zárukou voči intolerancii, extrémizmu a totalitarizmu. Netreba zabúdať, že je nevyhnutným zdrojom inšpirácií a obnovy.

Ľudská rôznorodosť je rozsiahla: rodová, sociálna, duchovná, filozofická, náboženská, lingvistická, ekonomická, etnická, sexuálna, regionálna. Môže byť definovaná jedincami, alebo aj sociálnymi skupinami. My si túto rôznorodosť chránime. Avšak nikdy by sa nemala použiť ako zámienka na spochybnenie všeobecných práv.

Tam kde sa ľudia delia o rovnakú časť, rozdiely sú veľmi ľahko vnímané ako hrozby. Dokonca aj v najmenšej spoločnosti silní majú tendenciu využívať svoju dominantnú rolu, zatiaľ čo tí slabší sú prinútení prispôbiť sa. Ochrana rôznorodosti si preto vyžaduje uznanie, obojstranné porozumenie, rešpektovanie a aktívnu bezpečnosť.

Nenásilie

Nenásilie je kľúčovou časťou filozofie zelených a podmieňuje náš prístup voči všetkým problémom. K žiadnym dlhodobým riešeniam akéhokoľvek konfliktu medzi jednotlivcami, spoločenskými skupinami, alebo štátmi nemožno pristupovať násilím. Základným pravidlom zelených je, že prostriedky využívané na dosiahnutie cieľa musia byť kompatibilné s cieľom samým. To znamená, že spravodlivosť a mier nemožno docieľiť násilím.

Násilie nie je len fyzické. Ľudské skutky a globálne ekonomické štruktúry môžu zbaviť ľudí ich práv a rozvíriť sociálnu nespravodlivosť. Chudoba je hľadám najzákernejšou formou násilia. S cieľom eliminovať chudobu, podporujeme medzinárodné orgány, ktoré sa sústreďujú na ekonomickú spravodlivosť a kladú ľudské blaho a bezpečnosť na prvé miesto, tak ako aj upevňujú globálne pravidlá ľudských práv.

Pokiaľ ide o ozbrojené konflikty, sme presvedčený, že použitie vojska alebo policajných jednotiek ako jedinej stratégie, nemôže byť dlhodobým úspechom. Zelení sa snažia o nižší vojenský zásah a implementáciu návrhu občianskej a bezpečnostnej politiky. Toto si vyžaduje rozvoj efektívnych opatrení na prevenciu a riadenie konfliktov.

Pri tom všetkom zelení hovoria o vojenských prostriedkoch medzinárodnou spoločnosťou ako o poslednej možnej alternatíve. V prípade, že príde k ohrozeniu občanov masovým násilím, rozmiestnenie mierových jednotiek môže byť oprávnené ako odstrašujúci prostriedok. Vojenský zásah môže byť potrebný ak zlyhajú preventívne opatrenia. Uchýlenie sa k vojenským opatreniam bude hodnotené v medziach medzinárodného zákona a bude legitímnym jedine v prípade, že sú splnené nasledovné podmienky.

- existencia jednoznačného mandátu Bezpečnostnej rady OSN;
- dohoda o zasiahnutí za účelom ochrany životov prostredníctvom zabráneniu násilia;
- existencia politickej stratégie, v ktorej je definované ako by mal byť taký vojenský zásah ukončený tak ako aj mierová a stabilná situácia stanovená.

Zhrnutie , udržateľný rozvoj

Zelení uznávajú, že na hodnotách ekologickej zodpovednosti, slobody, spravodlivosti, rôznorodosti a nenásilia sa môžu podieľať, a do istej miery sa podieľajú aj iné politické skupiny. Zelených definuje to, že považujú tieto hodnoty za vzájomne od seba závislé a neodlučiteľné. Celkove presne určujú všetky naše činy, ktoré sú nasmerované voči udržateľnému sociálnemu, kultúrnemu, ekologickému a ekonomickému rozvoju našich spoločností na Zemi. Aplikujeme ich v našich externých politikách, ale taktiež aj v našom vlastnom politickom správaní sa a v našej vlastnej strane.

Európania boli priekopníkmi procesu industrializácie, ktorý je koreňom niektorých najzávažnejších globálnych problémov. Ako obyvatelia jedného z najbohatších kontinentov na Zemi, nesieme veľkú zodpovednosť za zvrátenie škodlivých trendov, ktoré sa tvoria, a za zahájenie alternatívneho a udržateľného rozvojového modelu. Rozsah problémov, ktoré sú v hre je taký, že je nad sily akéhokoľvek štátu dosiahnuť tento cieľ. Preto je potrebná spolupráca, na ktorej sa celá Európa (od Dublinu po Tbilisi, od Helsiniek po Lisabon, od Ankary až po Rejkjavík) bude môcť zúčastniť.

E Ú má dobrú pozíciu, aby uľahčila túto spoluprácu za predpokladov, že:

- zostane otvorená pre ďalšie rozširovanie;
- premení sa na skutočne demokratickú inštitúciu,
- preorientuje svoje priority k ekologicky a sociálne udržateľnému modelu rozvoja
- prevezme svoju globálnu zodpovednosť pod vedením Spojených Národov a v spolupráci s inými hodnotnými inštitúciami ako OSCE a Rada Európy, za pokojný a udržateľný svet.